

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **T. S.**, bývajúceho v S., zastúpeného A., so sídlom v S., proti žalovanej **Slovenskej republike – Ministerstvu financií Slovenskej republiky**, so sídlom v Bratislave, Štefanovičova 5, **o zaplatenie 1 659,70 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 8 C 148/2009, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 17. februára 2011 sp. zn. 2 Co 136/2010 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves z 15. marca 2010 č.k. 8 C 148/2009-56, takto

r o z h o d o l :

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo 17. februára 2011 sp. zn. 2 Co 136/2010 a rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves z 15. marca 2010 č.k. 8 C 148/2009-56 v napadnutej vyhovujúcej časti a v nadväzujúcom výroku o trovách konania a vec vracia Okresnému súdu Spišská Nová Ves na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Spišská Nová Ves rozsudkom z 15. marca 2010 č.k. 8 C 148/2009-56 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 830 € titulom nemajetkovej ujmy do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti čo do povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi 830 € žalobu zamietol. Vyslovil, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania. Súd dospel k záveru, že v danom prípade sú splnené podmienky na priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch, keď Colný úrad K. začal daňové exekučné konanie a doručil rozhodnutie E. z 21. februára 2008 Č. v ktorej mal žalobca vedené účty a prikázal banke, aby zablokovala na jeho účtoch peňažné prostriedky (účty boli nulové). Blokovanie účtu trvalo od 29. februára 2008 do 7. marca 2008. Dňa 30. septembra 2008 Colné riaditeľstvo Slovenskej republiky rozhodnutie Colného úradu K. z 21. februára 2008

ako nezákonné zrušilo, pretože už 30. júla 2007 bola exekúovaná suma 10,50 Sk (0,34 €) žalobcom uhradená. Nezákonným rozhodnutím vznikla žalobcovi nemajetková ujma, pretože zásahom orgánu verejnej moci bola narušená integrita žalobcu, a to najmä vo sfére jeho dobrého mena, občianskej cti a ospravedlnenie žalovanej bolo pre žalobcu nepostačujúce. Konanie žalovanej žalobcu nielen rozhnevalo, urazilo, ale citeľne zasiahlo do jeho práva zaručeného článkom 10 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, preto bolo namieste priznať žalobcovi satisfakciu v peniazoch. Súd zohľadnil skutočnosť, že v súčasnej dobe sú vzťahy medzi bankou a občanom prioritné, pretože občania vo väčšej miere využívajú služby bankových inštitúcií a tak skutočnosť, že sa stal žalobca pre banku nevhodným partnerom malo pre žalobcu ako bankového klienta vážne následky. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol, vezmúc v úvahu okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Nezákonnému rozhodnutiu totiž predchádzalo porušenie daňovej povinnosti žalobcu tým, že nevedel preukázať pôvod 1080 kusov tabakových výrobkov. Nemožno opomenúť ani skutočnosť, že exekúcia trvala krátku dobu a vymáhala sa nízka suma a že žalobca podľa vyjadrenia banky nie je v registri bankových úverov vedený ako neplatič. Žalobca ďalej nepreukázal, že v inkriminovanom čase o poskytnutie úveru skutočne požiadal a že mu banka žiadosť zamietla, ani že by mu žalovaná spôsobila skutočnú škodu. Banka navyše na základe oznámenia zaregistrovala nielen daňovú exekúciu ale aj skutočnosť, že ku nej došlo pre pochybenie pracovníka Colného úradu K. a teda, že nebola nariadená oprávnene. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p.

Krajský súd v Košiciach rozsudkom zo 17. februára 2011 sp. zn. 2 Co 136/2010 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi na účet advokáta JUDr. P. H. náhradu trov odvolacieho konania 93,51 €. Rozhodnutie odôvodnil tým, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav a správne vo veci aj rozhodol. Správne, výstižné a presvedčivé boli aj dôvody rozsudku súdu prvého stupňa, na ktoré v celom rozsahu poukázal. Odvolacie námietky žalovanej považoval v celom rozsahu za neopodstatnené. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu podal na základe podnetu žalovanej mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky. Žiadal zrušiť rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom prvostupňového súdu a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uviedol, že súdy nesprávne právne

vec posúdili (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Generálny prokurátor namietal porušenie § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. a porušenie § 1, § 2 O.s.p. Uviedol, že žalobca nepreukázal spôsobenie takej ujmy, ktorá by zodpovedala materiálnej satisfakcii, pretože nepreukázal intenzívny zásah do prostredia, v ktorom žije a pracuje, do súkromného života a do spoločenského uplatnenia. V predmetnej veci bola postačujúca morálna satisfakcia žalovanej (č.l. 14 spisu) a taktiež postup žalovanej voči Č.

Žalovaná sa k mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora Slovenskej republiky nevyjadřila.

Žalobca navrhol mimoriadne dovolanie zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.), po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas (§ 243g O.s.p.) generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243e ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 v spojení s § 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutia v rozsahu podľa § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je podané opodstatnene.

Ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon, a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu, a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie (§ 243e ods. 1 O.s.p.). Mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e O.s.p., ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom mimoriadneho dovolania, ale aj dôvodmi uplatnenými v mimoriadnom dovolaní. Obligatórne (§ 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. O vadu v zmysle § 237 O.s.p. ide vždy vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní

vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Vady v zmysle § 237 O.s.p. a tzv. iné vady dovolateľ nenamietal, iné vady a vady v zmysle § 237 písm. a/ až e/, g/ O.s.p. nevyšli najavo ani v dovolacom konaní.

Dovolací súd dospel k záveru, že v konaní došlo k vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Vady konania vymedzené v § 237 O.s.p. sú porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, toto právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález z 12. mája 2004 sp. zn. I. ÚS 226/03) treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

Pretože **povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie** je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami účastníka; porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na druhej strane sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite, skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky i s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

V danej veci sa žalobca domáhal náhrady nemajetkovej ujmy podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, v zmysle ktorého v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva **nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom**, uhrádza sa aj nemajetková

ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak. V danom prípade bolo v rámci konania zistené, že v dôsledku nezákonného rozhodnutia colného úradu bola začatá exekúcia voči žalobcovi na sumu 0,34 €. V dôsledku toho boli žalobcovi od 29. februára 2008 do 7. marca 2008 blokované účty, ktoré boli nulové (exekúcia môže byť splácaná len z vlastných prostriedkov dlžníka). Suma 0,34 € bola však pred začatím exekučného konania zo strany žalobcu uhradená. Súd na jednej strane konštatoval, že ospravedlnenie žalovanej je pre žalobcu nepostačujúce. Ďalej uviedol, že v súčasnej dobe sú vzťahy medzi bankou a občanom prioritné, pretože občania vo väčšej miere využívajú služby bankových inštitúcií a tak skutočnosť, že sa stal žalobca pre banku nevhodným partnerom **malo pre žalobcu ako bankového klienta vážne následky (aké konkrétne ale neuviedol)**. Na druhej strane uviedol, že nezákonnému rozhodnutiu predchádzalo porušenie daňovej povinnosti žalobcu tým, že nevedel preukázať pôvod 1080 kusov tabakových výrobkov. Podotkol, že exekúcia trvala krátku dobu a vymáhala sa nízka suma a že žalobca podľa vyjadrenia banky nie je v registri bankových úverov vedený ako neplatič. Žalobca tiež nepreukázal, že v inkriminovanom čase o poskytnutie úveru skutočne požiadal a že mu banka žiadosť zamietla, ani že by mu žalovaná spôsobila skutočnú škodu. Banka navyše na základe oznámenia zaregistrovala nielen daňovú exekúciu, ale aj skutočnosť, že ku nej došlo pre pochybenie pracovníka Colného úradu K. a teda, že nebola nariadená oprávnene. Súd by nemal byť vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení nekoherentný, t.j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver, čo v danom prípade splnené nie je. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda, inými slovami, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07). Účelom odôvodnenia rozsudku je logicky, vnútorne kompaktné a **neprotirečivo vysvetliť** postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia.

Z odôvodnenia rozhodnutia okresného a ani krajského súdu **nie je zrejmé, aká konkrétna ujma bola žalobcovi teda spôsobená**, keď súdy na záver konštatovali, že o úver žalobca nepožiadaval, vedený ako neplatič nie je a nevznikla mu ani žiadna škoda. Súčasne z rozhodnutí nevyplýva, ako sa súdy vysporiadali s § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. Výška nemajetkovej ujmy v peniazoch sa v zmysle tohto ustanovenia určuje s prihliadnutím najmä na a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov,

ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. Odvolací súd a aj súd prvého stupňa napadnuté rozhodnutia s poukazom na vyššie uvedené **odôvodnili v rozpore s § 157 ods. 2 O.s.p., keď uviedli len nedostatočne a nezrozumiteľne, z akých skutočností vychádzali a akými úvahami sa pri posudzovaní nároku žalobcu (a jeho výšky) na náhradu nemajetkovej ujmy v tomto prípade riadili.**

Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá okrem prípustnosti dovolania zároveň aj dôvodnosť podaného dovolania (§ 243e ods. 1 v spojení s § 243f ods. 1 písm. a/ a § 237 písm. f/ O.s.p.). Uvedená skutočnosť, že došlo v konaní k procesnej vade podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne.

S poukazom na uvedené dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a prvostupňového súdu v napadnutej vyhovujúcej časti a v nadväzujúcom výroku o trovách konania a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 1, 3 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243i ods. 2 v spojení s § 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. septembra 2011

JUDr. Martin V l a d i k, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová

